

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת בלק

תורת

סוד הצלחת החיים:

במדבר פרק כב (ו) וְעֵתָהּ לָכֶּה זָא אָרְהָ לִי אֶת הָעָם הַזֶּה כִּי עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכְלִי אוֹכְלֵי זָכָה בּוֹ וְאַגְרֵשׁוּנוּ מִן הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאָר: במדבר פרק כד (טו) זָאָם שְׁמַע אֲמָרִי אֵל וַיִּדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן מִזֹּזָה עֲדֵי יִזְזָה נִפְסָל וְזָלוּי עֵינָיִם: מדוע בלעם זכה לנבואה:

בפרשה מסופר על בלעם שהקב"ה נתן לו נבואה עד שקיבל את התואר המפורסם בין אומות העולם שאת אשר תאור יואר ואת אשר תברך מבורך, ויתר מכך יודע דעת עליון ומחזה שדי יחזה, והשאלה כיצד ומדוע זכה לזה?

ומתרצים חז"ל בכדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם, ואלו הן דברי חז"ל במדרש במדבר רבה (וילנא) פרשת בלק פרשה כ-א וירא בלק בן צפור זש"ה [זה שאמר הכתוב] (דברים לב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט לא הניח הקב"ה לעובדי כוכבים פתחון פה לע"ל לומר שאתה רחקתנו, מה עשה הקב"ה כשם שהעמיד מלכים וחכמים ונביאים לישראל כך העמיד לעובדי כוכבים, העמיד שלמה מלך על ישראל ועל כל הארץ, וכן עשה לנ"נ [לנבוכד נצר], זה בנה בהמ"ק [בית המקדש] ואמר כמה רננות ותחנונים, וזה החריבו וחרף וגדף ואמר (ישעיה יד) אעלה על במתי עב, נתן לדוד עושר ולקח הבית לשמו, ונתן להמן עושר ולקח אומה שלימה לטובחה, כל גדולה שנטלו ישראל את מוצא שנטלו האומות, כיוצא בה העמיד משה לישראל, ובלעם לעובדי כוכבים, ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי עובדי כוכבים, נביאי ישראל מזהירין את ישראל מן העבירות, שנא' (יחזקאל ג) ואתה בן אדם צופה נתתיך וגו', ונביא שעמד מן הגוים העמיד פרצה לאבד את הבריות מן העולם, ולא עוד אלא שכל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל עובדי כוכבים, שכן ירמיה אומר (ירמיה מח) לבי למואב כחלילים יהמה, וכן יחזקאל (יחזקאל כז) בן אדם שא על צור קינה, וזה אכזרי עמד לעקור אומה שלימה חנם על לא דבר, לכך נכתבה פרשת בלעם להודיע למה סלק הקב"ה רוח הקדש מעובדי כוכבים שזה עמד מהם וראה מה עשה.

סוד ההצלחה להקטין את עצמו והכישלון המגביה את עצמו:

אולם המדרש מסיים שפרשה מלמדת אותנו מוסר גדול ואת סוד הצלחת החיים, כי הנה בלעם קיבל גדולה אך ניצל אותה לרעה ולכן אבד מהעולם בבזיון, לעומת מנהיגי עם ישראל שזכו לגדולה ונצלו אותה לטובה כיצד לשרת ולסייע לעם זכו שהגדולה נשארה בידם.

וכן מבואר במסכת חולין דף פט ע"א אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר בר' שמעון כל מקום שאתה מוצא דבריו של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי בהגדה עשה אזניך כאפרכסת, [דברים ז'] לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם וגו', אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני, נתתי גדולה לאברהם אמר לפני [בראשית י"ח] ואנכי עפר ואפר, למשה ואהרן אמר [שמות ט"ז] ונחנו מה, לדוד אמר [תהלים כ"ב] ואנכי תולעת ולא איש, אבל עובדי כוכבים אינן כן, נתתי גדולה לנמרוד אמר [בראשית י"א] הבה נבנה לנו עיר, לפרעה אמר [שמות ה'] מי ה', לסנחריב אמר [מלכים ב' י"ח] מי בכל אלהי הארצות וגו', לנבוכדנצר אמר [ישעיהו י"ד] אעלה על

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

במתי עב, לחירם מלך צור אמר [יחזקאל כ"ח] מושב אלהים ישבתי בלב ימים ע"כ. הראת לדעת הדרך הנכונה בהנהגה היהודית להקטין עצמו ואילו דרכי הגויים ההפך להגדיל את עצמן ולהתרברב. מעשה שהיה כיצד נהג בגדולתו והצלחת:

ומסופר על רועה צאן יהודי שהיה רועה בשדות את צאנו ומחלל בחליל, פעם יצא המלך לצוד ציד ועבר באותו אזור שנמצא בו הרועה ושמע את ניגוני החליל ונמשך המלך מפאת הנעימות שהיה בניגון שלו, התקרב אליו המלך וביקשו האם יהיה מוכן לעזוב את מרעה הצאן ולבא אליו לחלל עבורו ויקבל שכרו בהיות ונהנה מאוד מניגוניו, כמובן שהסכים והיה בא למלך ומנגן לו והמלך נהנה מאוד, והיה המלך משוחח איתו וראה שאינו סתם רועה צאן אלא פיקח גדול ומצא חן בעיניו ולכן קידמו בתפקידו עד שעשאו שר האוצר של המלך בגלל פיקחותו ונאמנותו, אולם היו אשר קינאו בו בפרט שהוא יהודי לכן היו תמיד מנסים לספר בגנותו למלך אך המלך לא היה מאמין להם, פעם העלילו עליו כי הוא גונב מאוצרות המלך ולכן יש לו עושר, ואם המלך אינו מאמין שיבא לביתו בהפתעה ויחפש וימצא אצלו רכוש גנוב, אכן שכנעו את המלך והודיע לשר האוצר בהפתעה כי הוא רוצה כעת ללכת לביתו עם פמלייתו, כמובן שקיבל את בקשת המלך והלכו מיד לביתו וציוה המלך לחפש בכל הבית כך היו עוברים מחדר לחדר ורואים שכל הבית פשוט אין בו מראה ראוותני ולא עושר עד שהגיעו לחדר אחרון שהיה נעול וביקשו המלך לפתוח, אך התחנן למלך שרק את החדר הזה לא יפתחו, אולם בדיוק הפוך התוצאה שהדבר מהווה סימן ששם נמצא כל האוצר ולכן לא עזרו לו כל תחנוניו ונאלץ לפתוח וכבר אויביו שמחו שתפסו אותו, אולם להפתעת כולם מצאו חדר ריק ובו טרמיל מקל וחליל, שאלו המלך מדוע לא רצית לפתוח הרי אין בו כלום ומה ההסבר לחפצים האלו, השיבו שמאז שלקחו המלך לארמון וגידלו פחד שלא יתגאה ויזלזל בבני אדם מחמת תפקידו, ולכן נהג שבכל יום נכנס לחדר ולובש את טרמילו ואוחז את מקלו ויושב ומחלל בכדי שלא ישכח מהיכן הוא בא ועי"ז יתפקד בצורה טובה ובמאור פנים לכל אדם, שמח המלך בדבריו וגידלו מעל כל השרים והעניש את אויביו שהעלילו עליו.

כל אדם צריך לנצל גדולתו לטובה:

נמצינו למדים מוסר השכל ואף את סוד ההצלחה בחיים כפי שחז"ל מראים את ההסטוריה של העולם שכל מי שקיבל גדולה וניצל אותה לרעה אחריתו מר ומפסיד את הכל, לעומת אלה אשר לא התרברבו בגדולה שקיבלו ואדרבא ניצלו אותה כיצד לסייע ולעזור לזולת אותה הצלחה התקיימה בידם, וכל אדם שייך בו איזה דרגה של גדולה מסויימת, אחד מפאת עושרו, ואחד מפני עסקו על פועליו, ואחד מכח תפקידו הציבורי ככל שיהיה, ואחד על אשתו, ואחד על בני ביתו וכדומא, ושם הוא הנסיון של האדם כיצד מנצל את אותה גדולה שהקב"ה נתן לו, וכל הרוצה להצלח בדרכו ולהתקדם, חז"ל לימדו אותנו את הסוד כי הדרך אדרבא לא להתרברב ולנצל את המעמד על רעהו אלא ההפך להקטין עצמו ובשפת העם לדבר בגובה העיניים ובכבוד ואז ההצלחה מאירה לו פנים.

מרדכי מלכא

**הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"**

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך